

ბრძოლა

ნოემბერი, 1936 წ.

№ 21

ფასი 50 კაპ.

კომუნისტური
გეორგიული

ბრძოლა

საბჭოთა ავ-8 საბანკო
ყ რ ი ლ ო ბ ა ს
სტალინური
კონსტიტუციას

სსრ კავშირის მოქალაქეთა თანახმად
უფლებიანობა დამოუკიდებელი
ა რ ო ვ ე ბ ი ს ა ჭ რ ა ს ი ს ა

სსრ კავშირის თავდაუხრებელი უფლებები
წინააღმდეგობა მოქალაქეებს, რომლებსაც
დევნიან მუშაკთა ინტერესების
დ ა მ ა რ ა ს ა თ ვ ი ს

ნიანბის მოხსენება

გამოვდივარ რა ამ კრებაზე ჩემი რაზმის და მკითხველების სახელით, საჭიროდ ვთვლი გავუზიარო ამ დარბაზში მსხლმ რჩეულებს და ყველა მშრომელს ჩემი მასალები და შთაბეჭდილებანი ახალი კონსტიტუციის პროექტის შესახებ. (ტაში და ოვაციები). კონსტიტუცია, ანუ ძირითადი კანონი ჩვენში, ისე როგორც სხვა ქვეყნებშიც წარსულშიც ყოფილა. კერძოდ საარჩევნო სისტემა, ძველ დროშიც ყოფილა საქართველოში. მაგალითად, ირჩევდნენ ეკლესიის უმაღლეს ხელისუფლების წარმომადგენლები კათალიკოსებს, საქართველოს ეკლესიის მეცვეურება და ირჩევდნენ სხვადასხვა კერძებს და სხვადასხვა ჯიშის ღვინოებს, თათქარიძეები და კენინა დარეჯანები. ირჩევდნენ თავადებისაგან გაყიდულ და საქართველოდან გატაცებულ ტყვეებს ფოთის, ტრაპიზონის და სტამბოლის ნავთსადგურებში ცოცხალ ადამიანებით მოვაჭრე სოფდარები. არჩევნები **საქმ-ველითარ**. იყო გავრცელებული სქესისა. მაგალითად ირჩევდნენ ყმის ვაყებს მებატონეები მიწინაობაში, მწვერებაში და ქორ-მეძებრებში გასაცვლელად, ირჩევდნენ ყმის ლამაზ ქალი-

ათასჯერ მეტი მასალები მივაწოდო ჩემი უფსკერო გოდოს არქივიდან. (ტაში) ეროვნების ჩაგვრის გამოვლინებას წარსულში არავითარი ადგილი არ ჰქონია, ყველა ენას ჰქონდა თავისი ეპიტეტი: ქართულ ენას ძაღლის ენას უძახოდნენ, სომხურს—სა-ზრტყარემოს ენას და სხ. „მომხიბლავ“ ეპი-

უფლება ჰქონდა მასპინძლის, ე. ი. მომავალ მარშლის, სადღეგრძელო დიდი ყანწით დაე-ლია. საბატონო ყმას თანასწორი უფლება ჰქონდა აერჩია ან ბატონის პირუტყვივით მორჩილება, ან როზგების ქვეშ სიკვდილი. არჩევნები წარსულში **პირდაპირი** ყოფი-ლა; მაგალითად, პირდაპირ ირჩევდნენ მე-ფეები—მინისტრებს, მინისტრები—გუბერნა-ტორებს, გუბერნატორები—მაზრის უფრო-სებს, მაზრის უფროსები—ბოქაულებს და ბოქაულები მამასახლისებს.

სხვათა შორის თავად-აზნაურთა მარშლე-ბის არჩევნებს დიდი საზეიმო ხასიათი ეძლე-ოდა და ხშირად თავდებოდა გაშავებულ კან-დიდატის მიერ საარჩევნო უფლების მიღეწ-მოღეწით. (იხ. აკაკის „პირუტყვების არჩე-ვანი“) პირდაპირი არჩევნების სისტემის იმ სახით, როგორც ზევით დავასახელე, დღესაც უხვად სარგებლობენ კაპიტალისტური ქვეყ-ნების სახელმწიფოები—და განსაკუთრებით ფაშისტები. კონსტიტუცია, რომელსაც ჩვენ ახლა ვღებულობთ, სხვანაირად განმარტავს პირდაპირი არჩევნების შინაარსს და ამიტომ მე მას სავსებით ვიზიარებ.

ტეტების საბასუხოდ ქართველი კნეინებიც დამწვარი იყვნენ რუსული და სხვა ენების სიყვარულით. ამით აიხსნება, რომ ისინი მთელ მე-19 საუკუნის მანძილზე და მეფის რეჟიმის დამხობამდე „ქანჭური მინდას“ ნა-ცვლად „ჩანჩური მინდას“ გაიძახოდნენ. ერ-თა შორის ძმური სოლიდარობა და სიყვა-რული სუფევდა. მაგალითად, ერთიმეორის სიყვარულით ყანყარტოებს სჭრიდნენ ერთმა-ნეთს მუსავატელები და დაშნაკელები. დაშ-ნაკთა ბანდები ქართველების სიყვარულით ტფილისის ასაღებად მოიწვედნენ ვინმე პამ-პულა პოლკოვნიკის დროს მეთაურობით. ქართველი მენშევიკები ისე იყვნენ გატაცე-ბული სომხების სიყვარულით, რომ მათ ათა-სობით აგზავნიდნენ ტფილისიდან მუქტი ტრანსპორტით „საგარაკო ადგილებზე“. იგივე მენშევიკები ჯავაზე და ვაგრის უღელ-ტენილზე მიდიოდნენ თოფზარბაზნებით ოსე-

შილებს ქალბატონის სამოახლოდ, ან ბა-ტონთან წასაყვანად „პირველი ღამის კანო-ნით“ გათვალისწინებულ ჩვეულების შესრუ-ლების მიზნით, ირჩევდნენ **ბანშრჩველად წოდებულსა**. მაგალითად, არჩევნებში გლახე-ბიც და სხვა მშრომელებიც ღებულობდნენ მონაწილეობას: ისინიც ირჩევდნენ ხელსაყ-რელ დროს შურის საძიებლად ან შესაფერ მეთოდებს ფეოდალურ-ბურჟუაზიული წყო-ბილების დასამხობად.

ჩვენი საარჩევნო სისტემის მეოთხე ფორ-მულა, რომელიც არჩევნების **ფარულ** ხას-ათს ითვალისწინებს, მოპოვებულია საბჭოთა კავშირის შიგნით სოციალისტურ წყობილე-ბის მტრებზე საბოლოო გამარჯვებით. ეს ფორმულა, რომელიც აგრეთვე თავისებუ-რად იყო გამოყენებული კაპიტალისტურ ქვეყნების მიერ, იწვევს არე-დარევას, პანი-კას და მტრულ გამოხმაურებას ჩვენს „ტკბილ მეზობლებში“. როზენბერგმა ჩემი სააგენ-ტოს რწმუნებულს ბერლინში საპროტესტო ნოტა გაუგზავნა: „როგორ შეიძლება!—ჩვენ აშკარა ბრძოლას ვაწარმოებთ კომუნისტუ-რი საფრთხის წინააღმდეგ, წარსულში ფა-რულად მზადების ნაცვლად, ახლა აშკარად ყველას დასანახად და გასაგონად ვემზადე-ბით ახალ მსოფლიო ომისათვის, და საბჭო-თა კავშირი კი ფარულ არჩევნების სისტემას უბრუნდებო“.

არჩევნები ხდებოდა აგრეთვე **ბანშრჩვე-ლად ეროვნების**: ირჩევდნენ, მაგალითად, ძველი მოღალატე ქართველი თავადები ახალ ორიენტაციას ეროვნების განურჩევლად, ხან არაბთა ემირების, ხან მონღოლ ხანების, ხან თურქ ფაშების, ხან ირანელ სატრაპების ხან რუს ხელმწიფეების და სხვა ეროვნებათა სა-სარგებლოდ. მაშინ, როდესაც ჩვენს ქვეყანას გაძლიერებული მტრების ურდოები ესეოდა. ირჩევდნენ ძველი ქართველი კნეინებიც საქ-მროებს განურჩევლად ეროვნებისა: მემამუ-ლე გერმანელ პრინციებს, ჩინ-ორდენოსან რუს მოხელეებს, ფულიან სომეხ მევახშეებს და სხვ. როგორც ხედავთ, საყოველთაო არ-ჩევნების პრინციპი წარსულშიც იყო დაცუ-ლი და ესაა ის არ სჯერა, შეიძლება მას

ბის და აფხაზების სიყვარულით. მე მოგახსენეთ, რომ არჩევნებს წარსულში საყოველთაო ხასიათი ჰქონდა და კიდევ მო-ვიყვანე საამისო მაგალითები. ძველად არჩევნების დროს **თანასწორო-ბის** პრინციპიც ყოფილა დაცული. მაგალი-თად, როდესაც მეფის რეჟიმის დროს გასულ საუკუნეში თავად-აზნაურები თავიანთ წინა-მძღოლს ირჩევდნენ, ასარჩევ კანდიდატის მიერ გამართულ ვახშამზე გაფხეკილ იმერელ აზნაურს, გაფხეკილი თავადის **თანასწორი**

ჩემმა შტაბმა გადასწყვიტა, რომ როზენ-ბერგის საჩივარი განსახილველად გადაეცეს რესპუბლიკის **სააფთაქო სამმართველო** და თვითონ კი გაათქვამებული ენერგიით იბრძო-ლოს ყველა ფრონტზე კონსტიტუციის ყველა იმ მუხლების—დასაცვად, რომელსაც ჩვენ ახლა ვღებულობთ. (ტაში და ოვაციები) ჩასწერა **მელუშამ**.

„საქავთოხრესი“
სადარო

გერმანელ ფაშისტებს

(თეთრი ლაქი)

საქიოდან გიგზავნით წერილს.
აქ ბევრი მოდის თქვენ სამეფოდან.
კვითხე მიზეზი ხშირი სიკვდილის,
თურმე მიზეზი არის სიმშლი.

მე მომაგონდა ჩემი ამბავი,
რომელიც მინდა ვიამბოთ თქვენა.

მე მყავდა ვირი, თქვენსავით გმირი,
(ის არიული იყო რასისა).
ყოველდღე მთხოვდა თივას და ქატოს.
გამომელია მისი საკვები,
თანაც მომბეზრდა მე მისი რჩენა
და ხერხს მივმართე აი ამნაირს:
დავაბი იგი მყუდრო ალაგას
(თქვენ რომ ეძახით ახლა კონცლაგერს).
და შევუწყვიტე საჭმელ-სასმელი.
მინდოდა ამით, რომ სამუდამოდ
გადაჩვევოდა იგი ჭამასა.

მთელი ერთ თვის განმავლობაში
არ უჭამია მას არაფერი.

გახდა საწყალი, სულ ძვლებად იქცა,
გადაეჩვია საჭმელს და სასმელს.
რომ მიეუტანდი, აღარ უნდოდა,
პირს არ ახლებდა ნორჩ ბალახსაც კი.
ეს მიხაროდა...

მაგრამ ერთ დღით,
როცა მივედი მის სანახავად...
ოი, რა ვნახე:

ის მომკვდარიყო!..
მეწყინა მეტად. ვუსაყვედურე:
ახლა რად მოკვდი, შენ ჩემო ვირო,
რადესაც საჭმელს გადაეჩვიე?

საწყენიც იყო. როცა ვაჭმევედი
მას ან ცოცხლობდა და არ მომკვდარა,
და როცა საჭმელს გადაეჩვია,
როცა არ იყო მისთვის საჭირო
საჭმელ-სასმელი, კვება და რჩენა,
— აი ასეთ დროს მან მილალატა,
გარდამეცვალა, მომიკვდა იგი.

ჰო და თქვენ აღბათ მე მბაძავთ ახლა,
ითვისებთ თქვენ ჩემს გამოგონებას.
ეს მე მეკუთვნის და არა თქვენა,
ეს ცდა პირველად მე მოვახდინე.

ქმრა.

— ზოილტ მოწყალეა; მომეცით ბილეთი უპროტექციოთ საფავანოს სადგურამდე.

„ღამსახურეული“

საბერძნეთის მეფემ დასაჩუქრა პიტლე-
რის პროპაგანდის მინისტრი გებელსი
„მსხნელის“ ორდენით.

მეფეს გული აუყურდა,
როცა კრძალვით მოახსენეს:
თქვენი ნახვა მოუნდაო
გერმანიის მინისტრს გებელს.
წამხვე მეფე ფეხზე ადგა,
თავიანი სცა მინისტრს დაბლა,
შიშისაგან ხმა ჩაუწყდა,
დაეცაო თითქოს დამბლა.

გებელსს გულში ჩაეცინა,
მეფეს უთხრა სიტყვა ტკბილი,
ხელში ჩაწვდა, გაუშინჯა
არ ჰქონდესო შავი კბილი.
მაგრამ შემდეგ, როს მინისტრმა
მას პიტლერის უთხრა აზრი, ---
ბოლშევიზმის წინააღმდეგ
ჩვენ გვქონდესო ერთი ხაზი, ---
მეფე მაშინ კვლავ წამოადგა,
თქვა: მენდევით როგორც თავსო,
თქვენ ამ „მსხნელის ორდენს“ გიძღვნით
პიტლერსა კი — მაღლობასო.

გაზაფხული იხე გავა,
ვერ იხარებს გული ჩვენი,—
მოგვადგება, გვირტყამს თავში,
აგვაოხრებს გზათაშენი.

შემოდგომას, როცა ვფიქრობთ,
დასვენების ჯერი ღდება.
„ტრამვაი“ და „ინჟინმშენი“
წერაქვებით მოგვადგება.

ზაფხულში კი, როცა უწყლოდ
ვინ მოიცდის, — ქვაც კი სკდება,
ქვლავ გვანგრევენ, — მუშაობა
„წყალაწარმოების ტრამვაი“ მოუნდება.

გვიამორღება... ჩვენ გვკონია
გავიცანეთ უკვე ლელო,
მაგრამ ამ დროს თავს გვესხმება
ტელეფონის სამართავი.

მაცხოვრის მოციქულებმა საქმე ქნეს გასაკვირები: ქოისტეს ტაძარში შერევეს აჯანყებულთა ვირები.

რა ეუცხოვათ პირუტყვეს ახალი მყუდრო საფარი, მწყობრი ხმით ყროყინს, შეუღდვენ, გადააყრუს მთა-ბარი.

ისმის ტაძარში, ვირების ხმა შეწყობილი „გალობა“, რომ, არ მოაკლდეთ სანაცვლოდ ფაშისტებს უფლის წყალობა.

მონინაალმეგენი

აღმასხან და ყარამან ერთმანეთს შეხედნენ.
 — რამდენი წლისა ხარ, აღმასხან? — ჰკითხა ყარამანმა.
 — ცხრამეტი წლისა.
 — კი არ გეხუმრები, სერიოზულად გეკითხები.
 — მეც სერიოზულად გეუბნები.
 — კაცი მოხუცი, ცალი ფეხი სამარეში გიდგას და 19 წლისა ხარ?
 — ოქტომბრის რევოლუციამდე ცხოვრებას, მე ცხოვრებას არ ვეძახი, ის ძალღური ცხოვრება იყო. 19 წელიწადია, რაც აღამიანურად ვცხოვრობ და ამიტომაც ცხრამეტი წლისა ვარ. წინად ორთავე ფეხი მედგა სამარეში, თორემ ახლა თითონ მე ვუთხრი სამარეს ჩვენს მტრებს... შენ კი რამდენი წლისა ხარ? — ჰკითხა აღმასხანმა.
 — მე ვარ ოცდაათი წლის.
 — ოცი წლის წინად იყავ ოცდაათი წლის და ახლაც ოცდაათი წლისა ხარ?

— ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგი წლების ცხოვრებას მე ცხოვრებად არ ვთვლი და ამიტომაც ვარ ოცდაათი წლის.
 — შენ დარდი გაბერებს, მე კი სიხარული მაახალგაზრდავებს.
 — რისი გინარია.
 — ახალი ცხოვრების... ახალი კონსტიტუციის.
 — იცი თუ არა რომ შენისთანა მოხუცებულლებზე, რომლებსაც შრომა არ შეუძლიათ, რას ამბობს კონსტიტუცია?
 — მე კი ვიცი, მაგრამ შენ თუ იცი.
 — ვიცი და აი რას ამბობს: „**მუხლი 12.** შრომა სსრ კავშირში წარმოადგენს უნარიანი თვითეული მოქალაქის მოვალეობას პრინციპის მიხედვით: „ვინც არ მუშაობს, ის არა სჭამს“. სსრ კავშირში ხორციელდება სოციალიზმის პრინციპი: „თვითეულისაგან მისი

უნარის მიხედვით, თვითეულს—მისი შრომის მიხედვით“.
 — რა გინდა მაგით რომ თქვა? — შეეკითხა აღმასხან ყარამანს.
 — ის მინდა, რომ შენისთანა მოხუცი, რომელსაც მუშაობა არ შეუძლია, სიმშლით მოკვდებო. ხომ გაიგე, რას ამბობენ: — ვინც არ მუშაობს, ის არც ჭამსო. თვითეულს მისი შრომის მიხედვითო... შენ რა უნდა იმუშაო იმდენი, რომ თავი შეინახო?
 — შე უბედურო, ყველაფერი უკუღმართად უნდა გაიგო? შრომა არის შრომისუნარიანი მოქალაქის მოვალეობა. ის პიროვნება, რომელსაც აქვს შრომის უნარი და არ შრომობს, როგორც მაგალითად შენ, აი სწორედ მას არ ექნება არაფერი სიკეთე. აბა როგორ გინდა? სხვამ იმუშაოს და შენ სჭამო? ის დრო წავიდა, როცა ასე იყო.
 — აბა შენ როგორ გესმის, როცა მოხუცობ (ბაბრძილმება — მე-6 გემრღვა)

— დავებრდი შვილებო, თვალი დამაკლდა, მაგრამ არაფერია, გემებს გავვებოუკან და ასე მთელ ქვეყნებს შემოვივლი.
— სცდები ბაბუა, ჩვენს გემებს არ ენდო, თორემ ესპანეთის გარდა ვერც ერთ ქვეყანას ვერ ნახავ.

ნიანგის ლექსიკონი

„ჩემი ბრძოლა“ („მინ კამპ“) — სახარება, შედგენილი მოციქულთა სწორის ადოლფ შიტლერისაგან, რომელიც გერმანულ ხალხს სამოთხეს პირდება სხვა ქვეყნების მიწა-წყალზე.

„მოწინააღმდეგენი“, ბაბძ.

ცებულობის გამო კაცს შრომის უნარი ეკარგება, რა არის მისი საარსებო წყარო?

— როგორ მესმის და ასე: „სსრ კავშირის მოქალაქეებს აქვთ მატერიალური უზრუნველყოფის უფლება მოხუცებულობაში, აგრეთვე ავადმყოფობისა და შრომის უნარის დაკარგვის შემთხვევაში.

ეს უფლება უზრუნველყოფილია სახელმწიფოს ხარჯზე მუშებისა და მოსამსახურეების სოციალური დაზღვევის ფართო განვითარებით, უფასო სამედიცინო დახმარებით, მშრომელთა სარგებლობაში კურორტთა ფართო ქსელის გადაცემით.

— ისევე რა გითხრა შენ...

— რავა, კურორტებზე გავვზანზიან?

— მაშ რა გგონია! მაგრამ გულს ნუ გაიტყვ, თუ კიდევ ძველი გზით განაგრძე სვლა, დარდისაგან შენც მალე მოხვდები კურორტზე, მაგრამ სხვა კურორტზე—საიქოს კურორტზე, დასასვენებლად მალე მიიღებ საგზაურს!—უთხრა ალმასხანმა და თავისი გზა დილით განაგრძო:

ეს სტალინური კონსტიტუცია, მოგვცა ოქტომბრის რევოლუციამ. მკერდში ხალისი გულად გვკიდა და სიხარული ჩვენი დიდა.

ვინც უარს აცხადებს ასეთ სამოთხეზე, ან რომლებსაც არ სჯერათ ადოლფის დაპირება, მათ მომავალ სამოთხის ნაცვლად კონცლაგერებს ურიგებს გერმანეთის მიწა-წყალზე.

წყნარი ოკეანე—უკვე ლელავს საზღვაო შეიარაღების სწრაფი ზრდის გამო.

მაიმუნი—ადამიანის მომგინო ცხოველი, რომელიც დარვინის მიერ დამტკიცებული თეორიით ადამიანთა მოდგმის წინაპარი ყოფილა. ფაშისტი „მეცნიერები“, პოლიტიკოსები და დიპლომატები სასტიკ ბრძოლას აწარმოებენ ამ თეორიის წინააღმდეგ, თუმცა ისინი და განსაკუთრებით დიპლომატები შემოაღწიშულ ცხოველს ბევრ რამეში ბაძავენ.

არსებობს კიდევ ერთი მაიმუნი—კრილოვის არაკის გმირი მაიმუნი, რომელსაც თურმე მხედველობის სიმახვილის რეკორდი აუღია: სარკეში ჩაუხედავს და თავის თავი დაუნახავს. იშვიათი ამბავია. სარკის ფაბრიკის მუშაკებო, სცადეთ თუ ბიჭები ხართ. თქვენგან დამზადებულ სარკეში მაიმუნს კი არა, „ეშმაკის მამხლებიც“ რომ დაანთოთ, იმასაც ვერ დაინახავთ.

ვაზი, ანუ ვენახი—კულტურული მცენარე, რომლისგანაც ღვინოს აყენებენ. ხალხური ლექსის მიხედვით თხას შეუჭამია. პარტიის მიერ მევენახეობის განვითარებაზე ყურადღების გამახვილების შემდეგ, ვენახს თხები ვეღარ „მიირთმევენ“, მაგრამ ზოგიერთ სახელმწიფო სარდაფებში კიდევ დარჩნენ თხების ფანთიკურად მონათესავე სახელწოდე-

ბის მანებლები: სარდაფების ვირ-თხები, რომლებიც ბაზარზე წყლიან ღვინოს უშვებენ. როდესაც შენიშვნას აძლევენ, გაიძახიან:

— ცოლისყამეთაა. ღვინოში წყალი არ ჩაგვირევია, კარდანახია. წმინდა ჯიშის კარდანახიაო.

თავისებურად მართლებიც არიან, რადგანაც უფრო ხშირად ღვინოში წყალი კი არ არის ჩარეული, პირიქით, წყალშია ღვინო ჩარეული და ის წყალიც ზოგჯერ თუმცა ღვინის გაყიდვის ადგილის წარმოშობისაა, მაგრამ ხშირად კარდანახია, „წმინდა ჯიშის“ კარდანახია.

საბავშვო სიმღერები—მუსიკის სახელმძღვანელო, რომლითაც „ავსილია“ ჩვენი წიგნის ბაზარი, ამის შედეგია, რომ ჩვენი ბავშვები ხშირად ასეთ სიმღერებს მღერიან:

ვაჟები: დედავ ბატინკა,
მამავ კალოში,
„სვიდანის“ მინიშნავენ
საბურთალოში.

გოგონები: ჩემი ქმარი ციხეშია
ვაი, ვაი, ვაი...
ვერ გამოვბ მიღღემშია
ვაი, ვაი, ვაი.

უკანასკნელ ტაეპის ლუწი (2 და 4) სტრიქონები ზუსტად გამოხატავენ ბავშვთა მუსიკალური აღზრდის ფრონტში არსებულ მდგომარეობას.

„დავეხმაროთ მწერალი“

პროზაული
გიგლირთქა

მოქმედება მწერალთა კავშირის ლიტ-ფონდში. მწერალთა დამხმარე კომისიის სხდომა.

თავმჯდომარე: — ახლა განვიხილოთ მწერალ სიპიტო პეტელაძის განცხადება, თხოულობს ერთდროულ დახმარებას ათას მანეთს და სესხად კიდევ ათას მანეთს.

ხმები: — აკი რამდენიმეჯერ დავეხმარეთ... — აკი რამდენიმეჯერ ვასესხეთ...

თავმჯდომარე: — ნება მომეცით გაცნობოთ: პეტელაძეს მიმდინარე წელს ხუთჯერ აქვს მიცემული ერთდროული დახმარება. რამდენჯერმე მიგვიცია სესხად ათას-ათასი მანეთი, სულ რვა თვის განმავლობაში მიუღია თექვსმეტი ათასი მანეთი.

ხმები: — ეყოფა, მეტის მიცემა არ შეგვიძლია.

— არ შეიძლება, სხვებს მაგის მეთაფსაც არ ვაძლევთ. დახმარებაზე უარი ეთქვას (პეტელაძე კარებში გამოჩნდება).

თავმჯდომარე: — (პეტელაძეს დაინახავს) მღუპავთ! შედით ჩემს მდგომარეობაში... (შემოდის პეტელაძე და მაგიდას მიუჯდება). ამხანაგებო, ახლა განვიხილოთ ამხ. პეტელაძის განცხადება. კარგია რომ თვითონაც აქ არის. ამხ. პეტელაძე თხოულობს ერთდროულ დახმარებას ათას მანეთს და სესხად კიდევ ათას მანეთს, სულ ორი ათას მანეთს.

პეტელაძე: — განცხადება გუშინ შემოვიტანე. მას შემდეგ 24 საათია მე კი ამ ხნის განმავლობაში არსიდან ერთი კაპეიკი არ მიმიღია. გეკითხებით: რომელი თქვენგანი გასძლევს 24 საათს უფულოდ. არა, ეს ყოველად დაუშვებელი ამბავია.

თავმჯდომარე: — კომისიის სხდომამ მხოლოდ დღეისათვის იყო მოწვეული.

პეტელაძე: — საქმე მაგაშია. რატომ გუშინ არ შეიძლება კომისიის მოწვევა. სწორედ ეს არის მწერლისადმი უფულო დამოკიდებულება. მეტი რომ არ ვთქვათ, თქვენი მოქმედება ბიუროკრატიულია და მეტი არაფერი. ჩემთვის გუშინდელი ორი ათასი მანეთი დღევანდელ ათას მანეთს უდრის.

თავმჯდომარე: — ჩვენ მოვისმინეთ ამხ. პეტელაძის საყვედური. ჩემი წინადადებაა მივილოთ მხედველობაში და ვეცადოთ მომავალში არ განვიმეოროთ. ახლა კი შევეხოთ სალაროს. ამხანაგი თხოულობს ერთდროულ დახმარებას ათას მანეთს და სესხად—ათას მანეთს. გთხოვთ გამოსთქვათ თქვენი აზრი.

პეტელაძე: — რის აზრი, რა აზრი. თქვენ კიდევ ჩემს განცხადებას მსჯელობის საგნად ხდით? მაშ, თუ ასეა მე შემიძლია დემონსტრაციულად მივატოვო თქვენი სხდომა.

ხმები: — გთხოვთ, გთხოვთ...

თავმჯდომარე: — ძალიან გთხოვთ...

პეტელაძე: — რას მთხოვთ. სხდომა მივა-

ტოვო? მასხარადაც მივდებთ, თუ როგორაა თქვენი საქმე?

ხმები: — სრულიად არა!

თავმჯდომარე: — ბოდიშს ვინდით თუ რამეში შევცდით, გთხოვთ დაბრძანდეთ. ამხანაგებო, როგორ მოვიქცეთ?

ხმები: — უნდა მიეცეს!
— მწერალია, უნდა დავეხმაროთ.

— ალბათ ფულები ესაჭიროება, თორემ...

თავმჯდომარე: — მაშ, ამხანაგებო, თქვენი აზრით, ვინაიდან მწერალს პეტელაძეს ფულები ესაჭიროება, მიეცეს ერთდროული დახმარება ათასი მანეთი და სესხი—ათასი მანეთი.

ხმა: — სესხზე უარი ეთქვას და მეორე ათასი მანეთიც დახმარების სახით მიეცეს.

ხმები: — მართალია, სწორია!

პეტელაძე: — წინააღმდეგი ვარ. მე ვთხოულობ სესხს.

ხმები: — მიეცეს უვადო სესხი.

— მიეცეს დაუბრუნებელი სესხი.

თავმჯდომარე: — ვუყრი კენჭს: ვინ არის მომხრე მწერალს პეტელაძეს მიეცეს დაუბრუნებელი სესხი, ასწიეთ ხელი (ყველანი ხელს სწევენ). ამხანაგო პეტელაძე, გთხოვთ მიიღოთ სალაროში ორი ათასი მანეთი. (პეტელაძე სალაროსაკენ გადის. თავ-რე ოფლიან სახეს იწმენდს. სხდომა იხურება).

ქიშ-ლი.

ზოგი ზიგა და კონსვიგუსია

დიად ოქტომბერს ჩვენთვის დღემდე რაც მოუცია, მას აგვირგვინებს სტალინური კონსტიტუცია, ღირსი შედეგი გამარჯვებულ სოციალიზმის, ნათელი, როგორც ელვარება გაზაფხულის მზის!.. მაგრამ მყავს ერთი მეზობელი, სახელად ტიტე, მპოლიტიკაზე გადამკვდარი, სულ მოღირღიტე,

ბ ზღამ მოდავე, მოწუწუნე, უკმაყოფილო: სუფს რომ მიართმევ, უნდა სუფი უკართოფილო. ახლა კართოფილს ამოსკლი და ხორცს მისთავაზებ, მაგრამ გგონია მოიმაღლე? უფრო აბრაზებ!

ჯერ სამი ქვეყნის არ მოსწონდა ფედერაცია, სულ გაჰკიოდა: — „საქართველო“, — „ჩვენი ნაცია“!... დღეს კი, პირიქით, ის მისტირის ფედერაციას, იქნეფს მარჯვენას, ზედ აყოლებს თავის ცაციას,

და ასე იცავს, რასაც უწინ ისე სწუნობდა, ისერიდა წიხლებს, გულმოსული დაბაკუნობდა... მაგრამ მე რომ მყავს აწონილი ეგ ჩემი ტიტე, უნდა გამოვტყდე, მოშლილი აქვს მას ენის კლიტე!

არ გაეგება პოლიტიკის არცალა „ინჩი“, ყოველ ახალ აზრს, წინ ისე ხედება ის, როგორც ღინჩი! და როცა ხალხი შრომის ქვეყნის დიდ წარმატებას გულში ხალისით ეგებება და ასხამს ქებას,

ტიტეს გაუდგამს ორივე ფეხი, — ოჩან ჯორივით და იმეორებს აბდა-უბდას! „ორატორივით“: სწუნობს, იწონებს და წუწუნობს ეგ ჩვენი ტიტე, პოლიტიკაზე გადამკვდარი, სულ მოღირღიტე,

მაგრამ არ ოდეს არც მართალი, არცა კეკიანი, მუდამ მოდავე, გაბუტული და იჭვიანი... მაგრამ მოხუცდეს, აბა, ჯერ ის, როგორც წესია, თუ დაიწუნოს სტალინური მცხოვნის პენსია?!..

— დიდ მოგონებას ვწერ ილია ჭავჭავაძის შესახებ. ერთ დროს მასთან ძალიან დაახლოვებული ვიყავი.
— მეგობრობდი?
— არა. ერთ დღეს ოპერაში მის საფარ-ძელთან მდგომ სკამზე ვიჯექი.

დისკუსია ხედვანთა სასახლეში

კ. გამსახურდიას „მთვარის მოგახების“ გარშემო

კონსტ. ზინინაძე:

ერთხელ მიდიოდა ავტორი ტაიჭით სრულად მხედრულად, არა დარცხვენითა, ტრამვაი ეგვრა ცხენს ოლღას ქუჩაზე და გადმოყირავდა ავტორი ცხენიდან. არ ვამბობ, რომ იყო შემთხვევა ციური ამას აქვს სარჩული ფილოლოგიური. ის ცხენი—ავტორმა ილოცოს—იურვა; მე მომკლა აზრებმა ფილოლოგიურმა. აი, მე ასე ვსჯი და ასე სჯობია მე და კონსტანტინეს გვაქვს ფილოსოფია.

ქრისტეფორე რაჭველიშვილი:

—კონსტანტინემ დიდი ტილო გადაშალა ასე ბევრი ამ ბოლო დროს ვერ სწერს, მაგრამ ერთი უდიდესი შეცდომა შეიდას ოცდამეთორმეტე გვერდზე. ეს შეცდომა თუმცა ახლა გვამდგომარებს მაგრამ ალბათ აპატიებს დრონი, მოსხენებულ გვერდზე ავტორს მერვე პუკარში გაპარვია „განის“ ნაცვლად, „დონი“.

(გამსახურდია გადაწვდება გვერდით დემა შენგელაის და ყურში წასჩურჩულებს ქრისტეფორეს მესახებ):

—ჭაბუკო, ამ ორატორზე უნდა გითხრა: დეთისნიერი კაცი არის სწორედ; რათ უნდოდა, ან უნდოდა, რომ მის სახეზე ბოლო მარცვლად დაემატა „ფორე“.

კარლო მელაძე:

ამხანაგებო, რაშია საქმე? თუ კამათისთვის აქ ვიკრიბებთ, ემუხვარებზე მე ვამბობ აქვე, რომ არ არიან ჩვენი ტიპები. აქ გამოვიდა რაჭველიშვილი თითქოს განგეფე და ჩემს ჯინაზე, დინჯი ტახით და ხალხში სიცილით ლაპარაკობდა ტყუილს კიჭინაყე. სურთ კონსტანტინეს ხოტბა შეასხან კრიტიკოსები ცალკე გვაყუფონ, ამხანაგებო, ღას გავს ეს, რას გავს, რაშია საქმე ამხანაგებო?..

ალ. მახაზვილი:

—მშვენიერი რომანია (სთქვა და სიტყვა ამოწურა)

შენიშვნა: ლ. მეტრეველი კამათში არ გამოსულა.

6. მიწიშვილი:

ამ წიგნით ქართული მწერლობა ზენიტზე აღის და იდარებს. არა, თუ არა ვართ მართალი მაშინ სხვა აზრს განვავითარებ.

საბჭოთა ტიპია ნამდვილი ავტორი რომ გვაძლევს არხაყანს, რა ვიცი—იქნება კოწიას არც ქონდა ამგვარი განზრახვა.

ამაზე სხვაც ბევრი გამოვა, ბევრს სრვა აქვს თვალწინის ისარი; ვინც სწორად იმსჯელებს აქნებ, მე ვფიქრობ, მართალი ის არის.

დემან მ. ნახელია:

—ჯერ ორ წიგნს ვძლიე, წიგნი მესამე ვერ მოვასწარი უნდა კი გითხრა; რომ მოდებოდა და აქებთ ამ რომანს მგონი ეს ორი არ წაგვიტოხავთ.

ვინ წაიკითხეთ სამივე წიგნი. ამას იმდენი დრო დასჭირდება, რომ ამის შემდეგ ყველა ძველი გადაკვიწყდეთ, გამოვიკრიბებ. მესამე წიგნსაც მე წაგიკითხავ და თუ იქნება კიდევ ოცდაშვიდს.. მაგრამ თქვენებრ არ დამავიწყდება მაინც ილია ქართულ პროზაში.

სერგო კლდიაშვილი:

(ამან ბევრი ორატორი წაჰკიდა და გადაკიდა) ამბობს:—სიტყვა მოგახსენეთ რეპლიკებში ალაგადან.

თავმჯდომარე:

რეპლიკებში ნუ იქნება, (სე+გომ უთხრა: ასეთ—კამათს, თავსხალაფი კი დავასხიო).

ალ. ზვიზვილი: (სიტყვის შუა ნაწილი).

...და ბევრი მწერალი პარიზში იკეთებს პარიკს და რეკლამებს...

დარბაზში ბობოქრობს ხმაური ვიღაცა გაჰყირის; — „რეკლამისტ“

თავმჯდომარე. (მიხ. ჯავახიშვილი)

—სიტყვას გაფუგრძლებ ორატორს თუ არ დაჩუმიდება დარბაზი. (ისეთი დუმილი დავარდა როგორც გზის ტლაპოში აბაზი).

ლეო ქიაჩელი:

—ორიგინალურია ამ რომანის სინტაქსი ავტორმა სტილს დასძლია არსად არ აურია ორიგინალურია სიტყვიერი მასალა ჩემის აზრით, რომანი ორიგინალურია. მაგრამ ჩვეულებრივი არის მისი სინტაქსი გიკვირს: ხშირად ავტორმა სტილიც რად აურია. საჭიროებს დადგენას სიტყვიერი მასალაც ეს „მთვარის მოტაცება“ კარგი სათაურია. მგონი ჩემი გამოსვლა არა დასამდურია ჩემის აზრით რომანი, ორიგინალურია.

რეპლიკები ადგილიდან:

—კაცო მაინც როგორია რომანი და თარაში. (მაგრამ უყვე ქიაჩელი დაჯდა გვეროს ხალაში)

დავით დემეტრაძე

—ამ რომანს ავტორის გადახალისების უღალ ბეჭედი ახის: რომანის ხაზი მე მაშინვე ვიხილე: პირველი საქმეა ხაზი. რომანის მხატვრობა კარგია, მაგრამ რა, ტიპებმა ვამხეთქეს ბრაზით. მწერლებო რომანში გაუხსვით ხაზი.

კ. გამსახურდია:

—მერჩულია შემდეგ მე ვარ პროზაში, ვამტიკებდი და ახლაც ვამტიკებ; ვერ დაგაჯერეთ, ლეორთმა უშველოს წამომეხმარა ახლა ტაბიძე. მე აქ ვაცხადებ: მისი ლექსები ისე კარგია, რომ ვერ ავიწვრთ. აქ მეგობრებმა ჩემმა რაკრაკით ჩემზე დასცალეს ოქროს თასები. თქვა ჯენტლმენური სიტყვა აკაკიმ... კმაყოფილი ვარ... ამ შეფასებით...

ლ ირა.

ჯიმიტელი ჭურაშვილის მოწოდება

ჰო, რას არ მოიგონებენ ეს რჯულიდან ხელაღებულები! მე ძან კარგა მახსოვდა, რომ ჯიმიტელი სოსია ჭურაშვილი ვიყავი; მაგათ კი აულიათ და სოსია სტახანოველი დაურქმევიათ ჩემთვის: ტახანოველი ხარო. ვიფიქრე, რა ქალაქია ე ტახანოვი, რო უცბად იქაური გამხადეს-მეთქი.

ეს ჩვენი კოლექტივის თავმჯდომარე როა, ი ბრუციანი ბაბრახას ბიჭი. წინად, ნიკოლოზ მეფის დროს, ჭიგოზე ჩამამხრჩვალსა ჰგვანდა შიმშილისაგან. ესლა კი საუღლე მოზვერივით ჩაფსკენილ - ჩამკრივებულა., ჰო და, იმანაც მტაცა ხელი: შენ აქ წამოდიო. შენთან სერიოზული საქმე მაქვსო. ცოტა შეეფიქრდი.

შიშით ველარაფერი ვკითხე. გზაში სულ წამამაგონდა საცა კი რამ შემიცოდნია საბჭოთა ხელისუფლებისთვის. პირველად ის ცოდო მომაგონდა, რომ ამ რვაოდე თვის წინად აღდგომას ვიჭიფე. ნაჭიფარმა ერთ კულაკსა ვცემე იმიტომა, რომა ჩვენს არტელსა ჰლანძღავდა, მაგრამ ეს არაფერი. ამაზე უფრო დიდი ცოდვა მაქვს. ხოდაბუნს რომ ვმკიდით, სანამ ნახევარი არ გავიტანეთ ბოლოში, ამხანაგებს პური არ ვაჭამე, ეს

ცოდვები რო მომაგონდა, ჯერ ძალიან დავლონდი, შემდეგ ვიფიქრე, იქნება მამატიონ-მეთქი. მაგრამ შემდეგ რო მომაგონდა კიდევ ერთი, ყველაზე დიდი ცოდვა, სულ კანკალი ამიტყდა. ცოდვები ჩამიდენია, მაგრამ ის ერთი ცოდვა რო მაქვს, იმას არავის ვეტყვი. იმისთვის, თქმა აღარ უნდა, უეჭველად გამამხარავე. გინდათ გითხრა? არა, არ გეტყვი. თქვენ რა სანდო ხალხი ხართ, თავები ჰოპოპებოვით ავიშვერით შევით... მაგრამ არა მოდი და ისევ გეტყვი: ერთხელ გახურებული მუშაობა გექონდა და იქ ვილაცის ავტომობილი მოვიდა. იქიდან დახატულივით გოგოები გადმოსხდნენ და რო შევხედე ცოტა არ იყოს გულში მამაძალღურმა ფიქრებმა ნიშნული გახდებოდეს-მეთქი. მოვიდნენ და გამაიღვიძეს, ნეტა ერთი ეგ გოგო ჩემი დაბრიგადელი იკითხეს, მეც პასუხი ისე გავეცი, რომ მუშაობა არ მაშიწყვეტია... ჰო და ამ ჩვენმა ქიტამ წამავლო ხელი და წამიყვანა, შენ ტახანოველი ხარო. ვაკვირდი, და ვუთხარი; ტახანოველი კი არა ჯიმიტელი სოსია ჭურაშვილი ვარ-მეთქი. მაგრამ აშკარად ვატყობდი, შარზე იღვა დელიო ხახა და ხარხარებდა ვეშაპივით. თანაც არ მეუბნებოდა

ტახანოვი რომელი ქალაქია და რამდენ ხანს უნდა მატაროს იქამდე.

მატარა, მატარა და მიმიყვანა ჩვენი სოფლის საბჭოში. დამიყვანა სწორედ და მიტხრა: „სოსია, შენ ესლა ტახანოველი ხარო“ და იგეთი შამამხედა, მე ვთქვი, ესლავე სულს გამაფრთხობინებს-მეთქი და შემდეგ მიტხრა: — აჰა, აი ეს საშარვლე და სახალათე შენთვის! ეს საკაბე შენი ცოლისათვის, ეს ჩექმები შენი შვილისათვის, ეს საპალტოვე შენი გასათხოვარი ქალისათვის და ესეც პატიფონი შენი ოჯახისათვის, — დაუკარი ხოლმეო!

— ჰეთ, კაცო ქიტავე! რატო იგრე მეუბნები, თვალთ ხილული ვარ, და ყურით მართალი, ყველაფერი მესმის, სწორედ გამაგებინე, თორე სისხლზე მოვედი კაცი. რას მატყუებ? მე ჯიმიტელი ვარ და არა ტახანოველი-მეთქი. მერმე ამიხსნა თუ ვინ არის ალექსი სტახანოვი და რას ქვია სტახანოველი. ძალიან გამეხარდა,

— ჰოდა, აი მაგეტომო, მიტხრა იმან: რომ შენც სტახანოვურად მუშაობ და გამრჯე გლენი ხარ, ხელისუფლებამ საჩუქრები გამოგიგზავნა, დაგაჯილდოვაო.

იოსებ მჭედლიშვილი.

პროფაბივს ზუმრობა

ახირებული ვინმეა ჩვენი პროფორგი ირა-
კლი. ზოგჯერ ისეთ რამეს გამოიგონებს, რაც
კაცს სიზმარშიაც არ მოეღანდება.

ერთ დღეს დილაადრიანად დამადგა თავ-
ზე. აგიტაცია დამიწყო: კარგი ბიჭი ხარო,
პროფაქტივიო. სოფელში მიგვივარ ჩვენი
წარმოების ხაზითო, როგორც აქტივური,
შენც უნდა წამოხვიდეო, თანაც დაატანა: თუ
ძმა ხარ, წელიწადნახევარია პროფსაწევრო
არ გადაგიხდია, შემოიტანე, თორემ მოგცე-
ბენო.

ეს იყო და ეს. არც გვიჩხუბია და არც გვი-
კამათია. იმავე დღეს უნივერსალს მივადექით
და თავისით რომ ჩერდება, ის პატეფონი შე-
ვიძინეთ. სხვა რა უნდა წავილოთ, კულტუ-
რული საქონელი ეს არისო, მირჩია ირაკლიმ
და დავყაბულდი. ფირფიტების არჩევანზე და-
ვა მოგვივიდა: უნივერსალს ფოქსტროტების
მეტი არაფერი ჰქონდა. ეს რა წასაღებიაო,
დაიწყო ირაკლიმ. სოფელს გლეხებს რაში
ეპიტხავენათ ფოქსტროტი და ტანგო, რა
უნდა გაუგონ მასო. ბაზარში წავედით და
ხარა-ხურბებში ძველის-ძველი ფირფიტები
ამოვარჩიეთ: „ჯიქი-ჯიქი ვახე-ვახე“, „ბიძა-
შვილო, რად ხარ დაღონებული“, „წყალსა
მოჰქონდა ნაფოტი“, „გაიღვიძე საყვარელო“
„ბაგრატასი და მულავერსკი გეორქას დუ-
დუკ-სიმღერები“. და სხვ.

მეორე დილას ადრიანად ჩავსხედით ეტლ-
ში და სოფლისაკენ შევავლოეთ, ირაკლი
ლაპარაკად გადაიქცა: წინათ ჩვენი საშეფო
სოფელი იყო ახალეთიო, ამბობდა. ათი წე-
ლიწადია იმ სოფელში არ ვყოფილვარ, ვე-
ლარც კი მიცნობენო. მერმე ახალი შარი გა-
მოიგონა: დილაა, არაყი თუ არ დავლიეთ,
შეგვეცივდებაო. საიდნლაც არაყის პატარა
ბოთლი ამოიღო, გახსნა და პროფხაზით რი-
გიანად შეეხურდით.

„კინალამ“ დაითრო ჩვენი ირაკლი და აი-
ტეხა: რა ჯანდაბად გვინდა ეს პატეფონი,
თუ არ დავუკარითო, დაქაქა ჩვენი კულტ-
საქონელი და ყურები წაიღო, „ჯიქი-ჯიქი,
ვახე-ვახეთი“. თან თავდაც ტაბილად დაღი-
ლინებდა, უსტვენდა და ასე ქეიფ-ქეიფით
მივდიოდით ახალეთისაკენ.

სამჯერ გაიმეორა თითოეული ნომერი.
ჰქოქა პატეფონი, იმდენხანს ჰქოქა, რომ
თვიგამჩერებელი საკრავი თავისით გაჩერ-
და და ველარ დავძარიტ ადგილიდან. დიდ-

ხანს ეწვალა ჩვენი პროფორგი, ხუთ წუთს,
რომ დაქაქეს მოანდომებდა, ერთ წამში
უკანვე გადმოტრიალდებოდა ხოლმე საქოქი
ხრიალ-ხრიალით. ირაკლის დაღრეჯილობა
დაეტყო, დიდხანს იწვალა: ხან ჯოხი გააკვე-
ხა საქოქში, ხან ნაფოტი დაუდო ქვევიდან
და ვერაფერი მოუხერხა. პრუჟინა წაუხნდაო,
თქვა ბოლოს და თავი მიანება.

სალამოს ჩავედით ახალეთში.
ირაკლიმ თავის ნათესავების ბინა იკითხა,
მიგვასწავლეს. მივედით. სახლში არ დავვი-
ხედნენ.

დავსხედით ირაკლის ნათესავების სახლის
წინ და დავიწყეთ ცდა. რას ვუცდიდით და
ვის ვუცდიდით, ჩვენც არ ვიცოდით. სახლ-
ში ქოფაკი ძაღლის მეტი არაფერ. იყო და ვინ
ჰიგვილებდა. უკან ქალაქში ჩამოსვლა უდ-
როო იყო, სულ აღარ გავგახსენდა კოლმეურ-
ნეობის თავმჯდომარესთან მისვლა.

და ყველაფერს იღბალი უნდა; მოვიდა
ჩვენთან ვილაც მოხუცი კოლმეურნე და კი-
ნალამ ატირდა: თავი კი მომიკვდეს თქვენ
რომ ამალამ გარეთ დავტოვოთო. აქაო ქალა-
ქი კი არ არისო, სოფელიაო, კოლექტივიაო,
ყველას ოჯახი ერთიაო, ყველას ნათესავები
ხართო.

კინალამ გული აგვიჩუყა ამ სიტყვებმა.
წაყვევით. პური გეშეიბათო, გიგოლამ გვითხ-
რა (ასე ერქვა ამ მოხუც კოლმეურნეს), ქათა-
მი დაიჭირა, დაკლა და სახელდახელოდ საუ-
ხმე გააწყო. ხელადით მაჭარი ამოიტანა მარ-
ნიდან. გაკეთდა ჩვენი საქმე.

— პატეფონი კი მოგვეშალა, მაგრამ ფირ-
ფიტები კარგი მოგიტახეთ!—წამოიყრანტალა
გაძლომის შემდეგ ირაკლიმ.

— რა და რა გაქვთ?—იკითხა მასპინძელმა.
ჩამოვუთვალეთ სახელები.

— მაგნაირი რამ არც გამოიგონია!—თქვა
მოხუცმა.—ჩვენცა გვაქვს ბევრი კარგი ფირ-
ფიტა, ეგენი კი არა. ჩემი დედაცაიო მოვა და
იმან იცის მაგების ყველაფერი. „ოტელოს“
სდგამენ ჩვენს კლუბში, თინა მასწავლებელი
ავედ ვახსა და ჩემს დედაცაც სოხოვეს დეზ-
დემონა ეთამაშნა, მოხუცია, მაგრამ უარი
მინც ვერ უთხრა. ჩვენს სახლში მთელ დღეს
ვერავის ნახეთ. აი ახლაც ჩემი ვაჟი კრება-
ზეა წასული. რძალი კიდევ, წერაკითხვის
წიკრემკოდნენებს ასწავლის. ცოლმა დეზდე-
მონობა დაიწყო და ლამის არის ოტელოდ
გადავიქცე!—შემოგვივლა მან.

ლამის ათ საათზე დაბრუნდნენ გიგოლას
შენაურები. ძალიან გაუხარდა ჩვენი სტუმ-
რობა. გიგოლას უსაყვედარეს: რას მოგიწყე-
ნია, პატეფონი ვერ დაუკარითო? სტუმრები
ვერ გაამხიარულეთ? გიგოლას ცოლი პირ-
დაპირ პატეფონს ეცა. ჩემსას ვერ სჯობიანო,
თქვა, კარგი ფირფიტები თუ გაქვთ, წაგარ-
თმევთო,—დაგვემტკრა იგი.

— ძალიან კარგებია,—დაიტრაბახა ირა-
კლიმ.—სულ ისეთი რამეებია, თქვენ რომ
მოგეწონებათ. პატეფონი კი გზაში მოგვე-
შალა.

— არაფერია,—დაგვაიმედა გრიგოლას
ცოლმა,—ჩემ პატეფონზე დავუკრათ. შოპე-
ნის გაქვთ რამე?—იკითხა მან.

— შოფერის არაფერი წამოგვიღია,—მიუ-
გო ირაკლიმ.

მასპინძლებს კინალამ გაეცინათ ირაკლის
ასეთ „ხუმრობაზე“.

— ძალიან კარგი ფირფიტები მქონდა, გი-
გოლას შემოემტკრა ხელში. მთვრალი მოსუ-

ლიყო ერთ საღამოს, — ამბობდა გეგოლას
ცოლი, — დამჯდარიყო ფირფიტებზე, სულ
დაემტკრია, ერთი ცალი კი „ახ, ლუიზე“ რომ
არის, კბილებით დაეკვინტა სულა. ქადა გო-
სებოდა მთვრალსა და ჰამა დაეწყო. იმას
შემდეგ სულ „ახ, ლუიზას“ მღერის ჩვენი
გიგოლა, ისეთი ხმა მიეცა, გეგონება ჩვენი
კოლექტივის ფერმაში რაც ქათმებია, იმათი
დადებული კვერცხები სულ მაგას ჩაეყლა-
პოს. — დამთავრა ხუმრობით დიასახლისმა.

გიგოლას ცოლმა „რიორიტა“ ამოარჩია
თავის ფირფიტებიდან და დაუკრა. თან გა-
ნავრძო:

— ერთ რამედ ღირდა ის ფირფიტები, გი-
გოლამ რომ დაამტკრია, ბიხეს „კარმენის“
უვერტიურა დაუკრა მას მიაყოლა ორი იტა-
ლიური „ნოქტიურნი“, ერთი ნაწყვეტი იყო
რომელიღაც სონეტიდან, ჩინური სერენადა
და რა ვიცი კიდევ რამდენი კარგი რამ.

მერმე ჩვენი ფირფიტები დაათვალიერა და
დაგვიწუნა:

— ეს რეებია, მე-19 საუკუნეში ხომ არა
ვართ!

ირაკლის ძალზე ეწყინა ეს ამბავი, მაგრამ
რას იტყოდა, გულში კი ჩაიყოლა ბრაზი და
ორი საათის შემდგომ, როცა ყველა ფირფი-
ტები დავუკარით და კარგა რიგთანად მოგვე-
დო მაჭარი, ირაკლიმ ჩხუბი აუტეხა გიგო-
ლას ცოლს: შენ ღირექტორი გფარველობს,
უყვიროდა, წარმოებაში გასაჩერებელი არა
ხარო. ექვსი თვეა პროფსაწევრო არ გადა-
ვიხდიაო.

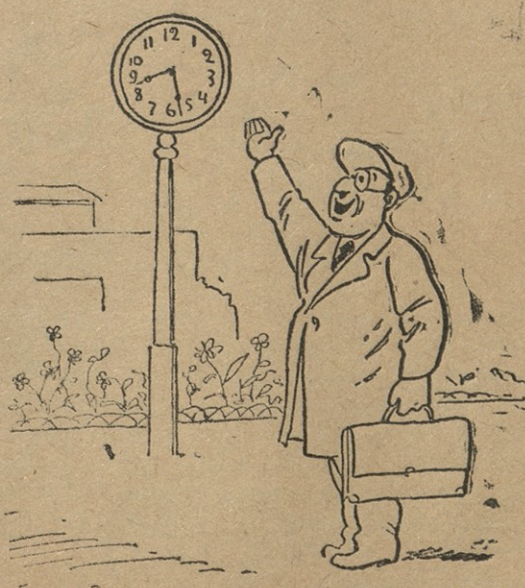
როგორც იყო დავაშოშმინეთ და დავი-
ძინეთ.

მეორე დილას, ეტლზე დავაწყეთ ჩვენი
„თვითგაჩერებელი“ პატეფონი, ფირფიტები,
რომლებსაც „სოფელელებმა“ ვერაფერი გაუ-
გეს, ჩვენც დავსხედით და ბოდიშ-უკაცრა-
დით გამოვემშვიდობეთ მასპინძლებს.

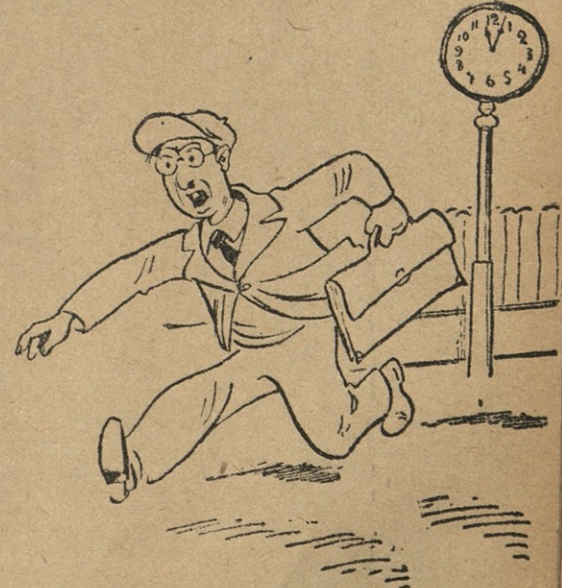
ირაკლი არ ისვენებდა.

— ეშმაკმა დასწყევლოს, ყველაფერი თა-
ვად ჰქონიათ ამ სოფელელებს, რა უნდა წა-
მოიღოს კაცმა, რომ წამოვა? როიალი რომ
ძვირი არ ღირდეს, კიდევ შეიძლება...

ასე დამთავრდა ჩვენი პროფაბივს ზუმრობა.
გ. ივანიშვილი.

— ამ საათებმა ქუჩებში,
ჩვენი დავთარი არია:

...გამოღმა თერთმეტს უჩვენებს,
ვალმა ცხრის ნახევარია.

გეგ. ფაუისტი: — შენზე ამბობენ, რომ ხუთი პურიდან ხუთი ათასი კაცი გააძლრო!

ქრისტე: — ტყუილია, ბატონო, ეს როგორ შეიძლება? მაგ ამბავი ჰორორიანა მახარობლებმა შეთხვეს. — ეს მე არ ვიცი! აი, ხუთი პური და გააძლე ხუთი ათასი კაცი, თორემ დედას გიტყვებ, კონცლაბერი შემთვის მხალ არის!

ამხანაგო ნიანგო!

მხ. ნიანგო!
ჩვენს კოლმეურნეობაში (საგარეჯო) ამის წინად დაღეს ერთი კაჭერი, გაიტაცეს ბაზარზე და არ გაიყიდა. უკან მოიკანება საწყობში, კოლმეურნეებმა მოვიტოვეთ: „ჩვენ გავინაწილეთო“, უარით ამოაკისტუმრეს: უნდა გავყიდოთო, გვიხარება. ერთ კვირას კიდევ ჰქონდათ ბაზარზე გატანილი, არ გაიყიდა, კიდევ ოცნებოვით კოლმეურნეებმა: ჩვენ გავინაწილეთო, ახლა ასეთი პასუხი მოვიღეთ. ყოველმხრივ ხორცს როგორ ვაჭყვავთ, ვე ვები ხართ, ძვირად გვიღირხართო. იღეს კაჭერის აყროლებული ხორცი და ადაყარეს.

ამხ. ნიანგო, ამხე ხომ არ არის ნათქვამი ანდაზა: ავი ძალდი არც თვითონ ჭამს და არც სხვას აქმევსო?

კოლმეურნე.

მხ. ნიანგო!
დანდალოს სოფლებში ქედის რაიონი, ამა წლის რვა მარტს დააჯილდოვეს რამოდენიმე ქალი, ყველას გაეხა-

და ეს დჯილდოება, მაგრამ სოფს-ბტოში თურმე გულმეურნეო ხალხია არჩეული და სულ არ გახ ენებით დჯილდოების დარიგება. ანას წინად დაჯილდოებულებმა დჯილდოები მოიხრვეს და ასეთი პასუხი მიიღეს: რა დროს რვა მარტია, ჯერ ოქტომბერიც არ გასულაო. უჩივ რამე, ამხ. ნიანგო, დაჯილდოე ულებს, მომავალ რვა მარტამდე დჯილდოებს არ აძლევენ მომავალ რვა მარტს კი სოფსაბტოს ეს თა მჯილდოებ ალაო იქნება და ვიღას მოსთხოვონ დჯილდო!

„დაჯილდოებულნი“

ამხ ნიანგო!
ტფილისის რკინიგზის მეტუთე სრულ საშუალო სკოლის განცხადებათა დაფაზე გამოკრულია შემდეგი სახის განცხადება: „აქ ჩამოთვლილი მოწაფეები უნდა გამოცხადდეს სკოლის დირექტორთან“, შემდეგ ჩამოთვლილია 25 მოწაფის გვარი, რომელთა შორის სწერია:

1. ჟგენთი
2. გამბაშიდზე

3 ტაბუჯაშვილ და სხვა.
განცხადებას ეღს აწერს სკოლის საქმის მწარმოებელი.
ამხანაგო ნიანგო, გთხოვთ გვიპასუხოთ ასეთ ენის მცოდნე საქმის მწარმოებელმა, როგორ უნდა აწარმოოს საბტოთა სკოლის საქმიანობა?!

ამხ ნიანგო!
ტფილისის განათლების მუშაკთა სახლს აქვს კინო-თეატრის მაგვარი რაღაც დარბაზი. და აი ამ დარბაზში როგორ უჩვენენ ენ კინო-ფილმებს: ა. წლის ნოემბრის რვას ამ დარბაზში უჩვენებდნენ კინოილ კინო-სურათს „ჯავშნოსან პოტიომკინს“ სამ საათში სამი სენსი ჩატარდა. ჩაბნელებულ ეკრანზე რაღაც ლანდები დახტოდენ და სურათის დასასრულს კინო მექანიკოსი აცხადებდა „გათავდაო“. პირადათ მე სამივე სენს დავესწარი და სურათს, „კარგად“ ჩვენების გამო, თავი და ბოლო ვერ გავუშე. ერთთა საინტერესო ამხ. ნიანგო, აქვს ოუ არა ოაი ან ბოლო

კლუბის გამგეობას, როცა მაყურებელს ასე უთავბოლოდ დასციინს?!

ამხ. ნიანგო!
მე ვარ ტფილისის სახელ. უნივერსიტეტის სტუდენტი. განვიზრახე გადავიდე ან ჩავეწერო ამ კავკასიის საგზაო ინსტიტუტის ერთერთ განყოფილებაზე, მაგრამ წინ მეღობება ერთი სიძნელე, რომლის გადალახვა შენი ჩანგლის დაუხმარებლად შეუძლებელი ხდება, საქმე იმაშია, რომ მე არა ვარ მშვიდობის ანგელოზი, რომ ფრთები მექონდეს და ფრენა მოკახერხო (თუმცა ფრენას ვერც ის ახერხებს. ომის გამჩალებლებს ყავო დაბორკილი). მე ერთი უფრო სტანდარტული ბუნების ადამიანი ვარ „ზიპსში“ შესვლა კი ჩვეულებრივი მოქალაქისათვის უნებართვოდ, შეუძლებელია. შესვლის ნებართვას კი ინსტიტუტის ბიუროკრატები არ იძლევიან.

როგორ მოვიქცე? დაუხმარე ამხ. ნიანგო!

გერმანია-იტალიის შეთანხმების პროექტი
იტალიის მიერ გერმანიის
ტექნიკის გამოყენებას აბისინიის ათვისების
საქმეში.

ნახ. გ. ისაევის.

აბისინიის ათვისება გერმანული
ტექნიკის საშუალებით.

გ. ისაევი

ფოტოგრაფი ასწორებდა თავის შვიდი შვილით. დედას, რომელმაც პირველად მხოლოდ ახლა მოინდომა გადაეღო სურათი სამასსოვროდ. რადგან იგი ელოდებოდა დახმარების მიღებას. ბავშვების მამა, როგორც შორსმცურავი გემის კაპიტანი გრძელვადიან მივლინებაში იმყოფებოდა. ფოტოგრაფმა გაასწორა ბავშვები ხელი გადაუსვა ყველაზე უმცროსს და დედას შენატრა:

— რა ბედნიერი ხართ... თქვენ ათასებს მიიღებთ კონვერტით.

— ათასებიან კონვერტებზე არ მიფიქრია მაშინ, როდესაც ამ ბავშვებს ვბადებდი. ახლა, რაღა თქმა უნდა, ყველა შენატრის.

— დიას! ახლა თქვენ ბედნიერი ხართ...

— რა ბედნიერებაა? იყოლიეთ თქვენც შვიდი შვილი და თქვენც მიიღებთ ათასებიან კონვერტს.

ფოტოგრაფმა ხელი მძიმედ ჩაიქნია და მწუხარებით წარმოსთქვა:

— მყავს სწორედ შვიდი შვილი, მაგრამ არაერთი კონვერტები... მხოლოდ უსიამოვნება მხვდება ხოლმე.

— როგორ შეიძლება?!

— შეიძლება და შეიძლება ძალიან კარგადაც: მყავს შვიდი შვილი, მაგრამ დაფანტულად. ჩემთან ოთხია, პირველ კოლოთან კი ხამი. ყოველ თვიურად მე მათთან კონვერ-

ერთხელ, რაღაც უბედურად, (ამოვარდა იმ დღის კეალი), მატარებელს ველოდები, ხაშურიდან მიმავალი.

აი, კიდევ ჩამოვიდა... მისცეს ზარი წასასვლელი, ერთმანეთში აირია, აქ მოსული და წამსვლელი. შუა ადგილს გავეჭედე.

კერც ფეხს ვანძრევ, ველარცხელსა, ისმის ხალხში: „წადით ჩქარა“...

აგერ კიდევ ამოკვნი! ა.

— ჭივ, იმედევ, სეთ მყავხარ?

— ოი, გაწყდეს შენი რჯული!

ტით მიმაქვს ფული. თქვენ კი მეუბნებით, როგორ შეიძლებაო?...

— გოგონავ! თავი აქეთ მოაბრუნე, აი ახლა ჩიტი გამოფრინდება...—და სევდიანმა აპარატის რეზინის ბურთულს ხელი მოუჭირა.

ტობოლიაკოვი.

„კროკოდლიდან“

— ფეხი გასწი, ოპ, მაზტ...
— ვაი თავო, ჩემო ფულო.
— ვაი მომკლეს, დედაჩემო, მომეშველე მიმდის გული.

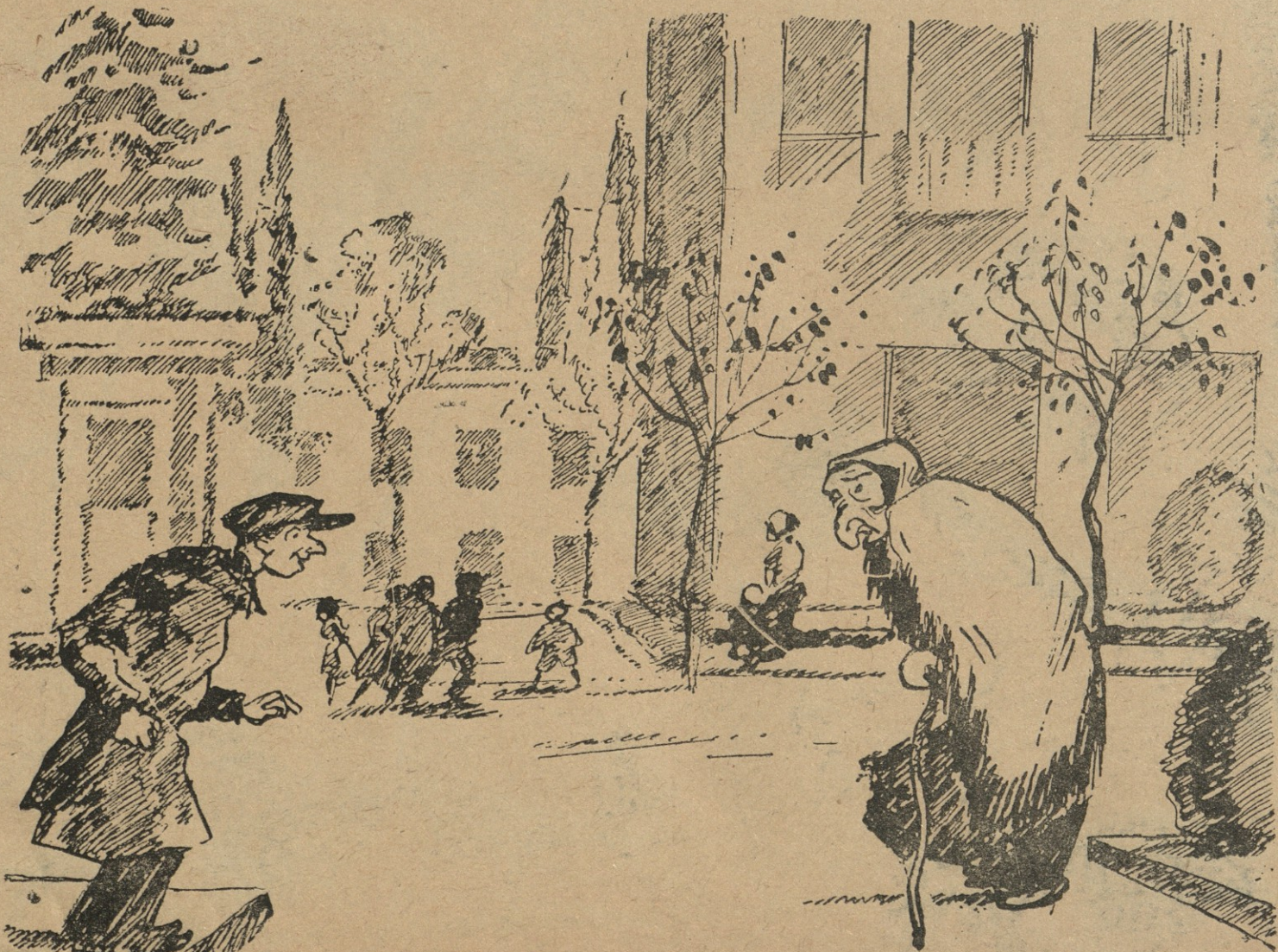
ერთ ვაგონთან მივალწი (ისიც ხალხმა მიმიტანა) მაგრამ მისვლა რას მიხარის? ქუდს ვიღაცა წაეტანა. იმ ქუდს ახლა ველარ გავდექუნდა შიგნით შევეყო თავი. კიდევ აველ, მაგრამ გეტყვი: როგორც ვიყავ სანახავი: ფეხზე მეცვა „ცარსკი“ ჩექმა, ახლად მქონდა შენაკერი, დავხედე და, ვაი თავო, გავარდნია თურმე ფსკერი. ჩემს თავს თითონ ველარა ვცნობ, ამ ძონძებში გახვეული, ჩხუბში ნამყოფს ჩამოვგავარ, ნაცემი და დამსხვრეული. მოკაზმული მოვედი და შინ მივდივარ დახეული.

გთხოვ, ხაშურის მილიციავ, მომიხახოთ შიქმის ფსკერი. ჩემი ქუდი და ქამარი წელსა ზედა მოსატყერი.

ბან-იან-სანი

ჩვენს ქუჩებში

ნახ. მარიაშის

ახალი საშენი მასალა

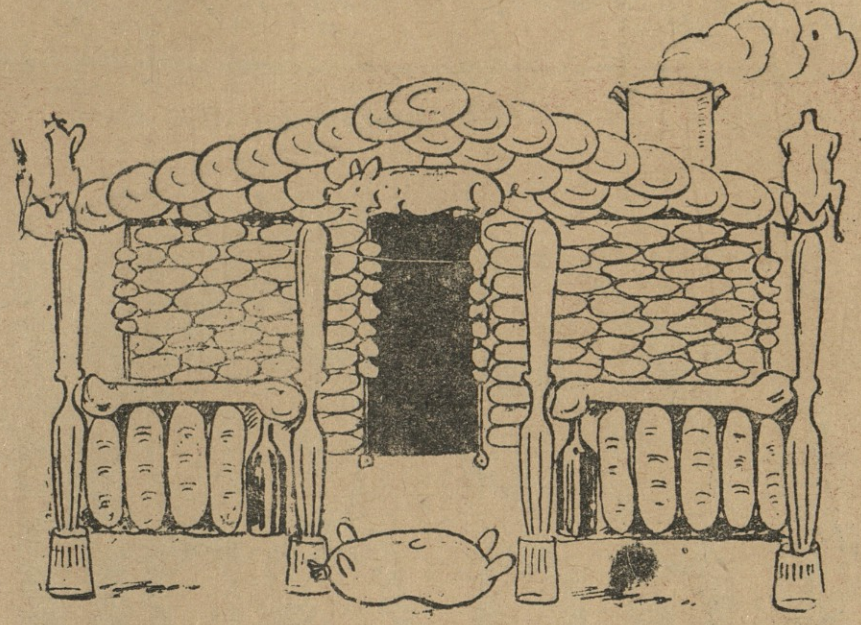
დღემდე საშენ მასალად ცნობილი იყო სე-ტყე, ქვა, რკინა და სხვა ასეთი ხიფთი-რეზინი. მაგრამ დიდი და ხანგრძლივი გამოცდილება—ცდების შემდეგ ზემო-სვანეთის (ხაში) ხე-ტყის დამამუშავებელ ქარხნის მუშათა სასაბჭოს გამგე ექვთიმე ლაგილავამ გამოიგონა ახალი საშენი მასალა, რომლითაც მან პირველმა აიშენა თავისთვის სახლი. (იხ აქვე მოთავსებული ნახატი).

ეს საშენი მასალეობა: კატლეტი, ძვალა, მოხარშულ-შემწვარი ვარიები და მწვადები ხოლო კუროტელეობიდან—თეფშები, რომელიც იხმარება სახურავ მასალად.

კატლეტი, რომელშიაც ხორცის უმნიშვნელო ნაწილია და უმთავრესად შესდგება მხოლოდ ძველი პურის ნატეხების ცომისაგან, იხმარება აგურის მაგიერ. ამისი უპირატესობა ის არის, რომ თითონ მას (ე. ი. ექვთიმეს) ძალიან იაფად უჯდება, ხოლო მუშებზე იყიდება მაღალ ფასებში.

ძვალი იხმარება სვეტებისა და ხის მასალის მაგიერ. ეს ძვირფასი მასალა ძალიან იაფი უჯდება ექვთიმეს. ძვლებს ხარშავს და წვეს მუშებზე ასალებს, როგორც სუფს.

მწვადი და შემწვარი-მოხარშული ვარიები შიგადაშიგ ეფინება კატლეტების აგურს, რომ კედლებს მეტი სიმკვრე ჰქონდეს. უნდა ითქვას, რომ ექვთიმეს არც შემწვარი-მოხარ-

შული ვარიები და მწვარი უჯდება ძვირად, რადგან მათ მხოლოდ აღმინისტრაციას აწვდის.

ამ იშვიათ გამოგონებელ მფარველობას უწევს მთელი აღმინისტრაცია, და გახსაკუთრებით მამონტი გაბისონია.

უღლეურს (სტალინირი). თქვენი ლექსის შინაარსი სწორია. მიუხედავად ამისა ლექსს მაინც ვერ ვბეჭდავთ, რადგან სუსტია.

თქვენი ფსევდონომიც მიუღებელია. უღლეური არ არის, რომ მისი ლექსი ვარგოდეს. ერთ ადგილს მაინც მოვიყვანთ თქვენი ლექსიდან.

რას ხედავს კაცი,
რა ამბავია,
სასტუმროს მგონი
არა აქვს თავია.
საწოლს მოგცემენ
ბინძურს, წვირიანს,
ზეწარს ერთხელაც
არ გამოცვლიან...
სასტუმრო რომ აქ
აშენდეს მალე,
ნიანგო, აქეთ
შემოიარე.

ს-ს (გორისა, ჭიათურის რ.) თქვენი წერილით ვტყობილობთ რომ სოფ. გორისის საბჭოში შეპარულა ყოფილი მღვდელი, რომელიც თურმე საცეცხურის ნაცვლად სავადასახადო ბლანკებს იქნევს და იძახის: ვინც არ მაპურმანილებთ, ერთიორად დაიბეგრებითო. ეს „ვაჟბატონი“.

ღვინძე გახლავს ნესტორი,
გაქნილი, ნახუცარია,
ახლა თავს ბატკნად გვაჩვენებს,
უწინ ეკიდა ჯვარია.
სოფლის საბჭოში შემძვრალა
მან სოფლის საქმე არია,
მოსცხე ჩანგალი ნიანგო,
დღე გაუთენე მწარეა,

თუ ზემოთ თქმული მართალია, ჩანგალს არ დავიშურებთ, მაგრამ მართო ნესტორი

გორი

საჩანგლედ არ იკმარებს: ვინ არიან მისი მფარველები?

ზონას (ხეთა). სიმართლე უნდა გითხრაო, რომ თქვენი ლექსი ისეთივე მოუხეშავია, როგორც თქვენი ტყის უბნის გამგე გოგია ალექსანდრე:

ძველი გენერლის ქცევა აქვს,
როცა ზის კაბინეტშია,
ვეფხვსა ჰგვს ია...
ვერვინ გაუფლის ახლოსა.

თუ კი მისი ყვირილი, როგორც თქვენ გვწერთ, ტყეში ნადირებს აფრთხობს, რატომ

მუშკომი იქვე იძინებს,
განაგრძობს ტკბილად ხვრენასა.
ცხრა თვის ხელფასი არა ჩანს,
ვერ იღებს მაინც ენასა.

თქვენც კარგად იცით, რომ ეს ტაეები თქვენ არ გეკუთვნის, ხოლო ეს კი თქვენი:

ნიანგო, აქ თუ ჩამოხვალ,
დანარჩენს შენით მიხვდები,
მოდით, მოგელით სულ მალე
ახლა ნახვამდის, მშვიდობით.

მშვიდობით. კარგად იყავით და თავი დაანებეთ ასეთი ლექსების წერას. ჯერ ისწავლეთ მართლწერა (ეს სავალდებულოა უმაღლესი განათლების მქონე კაცისათვის) და აზრის გამოთქმა წერილობით.

ქო—ლს (საჯავახო) გვწერთ, რომ:
ღამების გაკეთება
უნდა რიონის ნაპირებს
და საბჭოს თავმჯდომარე
ამას სიზმარში აპირებს.

მოდი დაუფრთხე ძილი,
ძილი ეგზომად ტკბილი,
არ შეიბრალო იგი,
მაგრად გაჰკარი კბილი.

თუ კი ძილი დაუფრთხეთ, მაშინ ვერც სიზმარშიაც გააკეთებს. ვაცალოთ ახალი საბჭოს არჩევნებამდე.

ცხრაკბილას (სილნაი). მივიღეთ თქვენი ვეებერთელა პოემა, რომელიც ეხება საავადმყოფოს ექიმ ქალებს:

ოლა და ქეთო შეიბნენ,
ხელეები სტაცეს თმაშია.
მათი ყვირილი, გინება
ისმოდა გომბრის მთაშია.
ასეთი აურ-ზაური
მრავალჯერ გაიმეორეს.
ბულალტერ იოსებასა
ართმევენ ერთიმეორეს.
ეს გაიძვრა იოსებ
ორთავეს სიყვარულობდა,
დღეს თუ რჩებოდა ერთთანა,
მეორეს ხვალ ნახულობდა.

ამის შემდეგ არც გასაკვირია, თუ სილნაის საავადმყოფოში ყველაფერი ვერ იყო რიგზე და იოსების ბულალტერიაც არეული იყო როგორც მისი ფიქრები.

თქვენც, როგორც ერთერთი ხელმძღვანელი, საყვედურის ღირსი ხართ. ასეთი გრძელი „პოემების“ წერას (და ისიც ასეთ საკითხზე) სჯობდა მეტი ყურადღება საავადმყოფოსთვის მიგეჭკიათ. არც ის გამოგადგებათ თავის გასამართლებლად—თუ ამ რომანის ლოგიკურ დასკვნას უცადეთ თქვენი „პოემის“ ინტრიგისათვის.

ლეონტი მდინარე ზღაპრული

ჩვენი

სამხატვრო საზოგადოება